

Kursisuunnitelma 75 min

Tunnin numero	Kirjan luku	Oppitunnin ajankohta	Muuta huomioitavaa / Muistiinpanoja
1	1. Ihmismaantiede ja identiteetti	3.12	Kurssin aloitus
2	2. Väestö muutoksessa	4.12	
3	3. Ydin ja periferia	10.12	
4	4. Kiihtyvä urbanisaatio	11.12	
5	5. Eriarvoinen maailma	13.12	Edularp 1. + kirjeet + tulevaisuus ja toivo...
6	6. Muuttoliikkeet ja pakolaiset	17.12	Edularp jatkuu? + sidotaan aihe edelliskerran larppiin.
7	Purku, analyysi, keskustelu	20.12	Purkukerta/kokemusten kartoittaminen + sidotaan kurssisisältöön.

GE3 Lukion syventävä kulttuurimaantieteen kurssi – edularp

Limitetään edularpit/minilarpit kurssin aiheisiin 'eriarvoinen maailma' ja 'muuttoliikkeet ja pakolaisuus' jne.

Kehyskertomus:

Eletään tätä aikaa Uleå-nimisessä kaupungissa. Tarinassa seurataan neljää kaupungissa elävää perhettä. Kolme perheistä on kaupungissa sukupolvien ajan vaikuttaneita ja yksi vastikään työttömyydestä seuranneen näköalattomuuden vuoksi muualta paikalle muuttanut perhe.

Kylän historia: (kuvalähteet Wikipedia)

Uleåns historia alkaa vuodesta 1605. Kaupunki on Pohjois-Fennian vanhin. Svealan kuningas Kalle IX määräsi puolustuslinnakkeen ja kaupungin rakentamisen Uleåjoen suistoon. Alueen historia alkoi luonnollisesti jo kauan ennen kaupungin perustamista.

Seuraavana vuonna kaupungin porvareille myönnettiin 10 vuoden verovapaus ja 1610 Uleå sai kaupunginoikeudet. Kaupungista tuli terva- ja lohikaupan keskus. Asukkaita kaupungissa oli alkuvaiheessa noin 400 henkeä.

Uleåns porvareilla ei kuitenkaan ollut lupa harjoittaa ulkomaankauppaa, vaan heidän oli myytävä kauppataransa Stukkuholmaan sekä Svealan Östermeren satamiin ja viedä niihin puutavaraa ja tuoda sieltä vastaavasti Uleåån viljaa ja suolaa.

Tervan, tärkeimmän vientitavaran kauppa annettiin 1648 yksityiselle tervakomppanialle, jonka omisti tunnettu Ahån suku.

Tarinassa seurataan **neljää sukua**, jotka kokoontuvat kyläneuvostoon päättämään yhteisistä asioista:

1. **Ahån suku**, joka on luonut varallisuutensa jo varhain kaupungin perustamisen jälkeen. Tervakomppaniaa ei enää ole mutta suku omistaa huomattavan osan paikallisesta paperitehtaasta. Ahåt ovat suuri työllistäjä alueella. Yksi Ahoista on nuoresta iästään huolimatta maineikas jääkiekkoilija.
2. **Mahtisaaren suku**, joka on menettänyt omaisuuttaan viime vuosikymmeninä. Suvun kuuluisin edustaja lienee Martti Mahtisaari, joka on palkittu mm. Nobelin palkinnolla. Uleån Mahtisaaret ovat sielunhoitajia paikallisessa seurakunnassa.
3. **Franzénien suku**, joka on alun perin Käkisalimesta Uleåån tullut suku, jonka merkittävien ja tunnetuin jäsen oli kansallisorunilija F. M. Franzén. Suku oli pitkään kaupungin johtavia ja vauraimpia. Franzénin talona tunnetun rakennuksen vanhimpien osien arvellaan olevan peräisin 1600-luvun lopulta, jolloin paikalla oli Uleåån triviaalikoulu. Nyky-Franzenit saavat tulonsa High-Tech –teollisuuden tilavuokrasta.
4. **Lehtisen suku**, joka on joutunut pakenemaan sotilaallisia levottomuuksia vuosikymmeniä sitten Uhtualta Karelian kansannousun (11/1921-02/1922) seurauksena. Alkujaan sukunimi oli Gerasimoff, mutta Suomeen tultuaan perhe muutti nimensä suomalaisiksi jatkuvan ryssittelyn vuoksi. Suku on asunut pitkään Koilliselkosilla Kuusingin kaupungissa. Paikalliset sahat ovat menneet ilmastonmuutoksen ja poliittisen epävakauden vuoksi konkurssiin ja työttömyys on ajanut Lehtiset Uleåån paremman elämän toivossa. Suku tunnetaan työtä pelkäämättöminä ja oikeudenmukaisina puurtajina. Asuvat vuokralla Franzenien omistamassa kiinteistössä. Käyvät töissä Ahåjen tehtaalla.

Uleåån kylässä kyläneuvoston laki on ollut aina tärkeämpi kuin oikea laki. Jos kyläneuvosto päättää jotain, se pitää. Kyläneuvostossa enemmistön ääni ratkaisee, ja kaikilla neljällä suvulla on käytössään yksi ääni.

Sukujen selviytymistarinan alkukoukku:

”Tapahtuu se mitä on jo ennakoitu ja nähty tulevaksi. Fenniasta ja koko Kalottiseudusta tulee ilmastonmuutoksen myötä asuinkelvoton. Ruokaa ei enää pysty kasvattamaan kuin harvassa paikassa, tulokaslajeina tulleet tuohyönteiset syövät sadon, yhteiskunta romahtaa ja militanttiryhmät kisaavat vähistä resursseista. Idässä kuohuu ja levottomuudet leviävät.

Valtaosa väestöstä joutuu pakenemaan Fenniasta paremman elämän toivossa. Näihin perheisiin kuuluvat myös Ahåt, Mahtisaaret, Franzenit ja Lehtiset. He lähtevät siinä toivossa, että pystyisivät rakentamaan elämää uudessa maassa. He päätyvät maahan, jossa on vieras kieli ja vieras kulttuuri. Kaiken joutuu rakentamaan alusta asti. Kaikki eivät toivota uusia tulokkaita tervetulleeksi, vaikka osa yrittää auttaa. Rajat pyritään pitämään kiinni.

Kaiken aloittaminen uudestaan näytti mahdollisuudelta, mutta välillä se tuntuu painajaiselta. Uudessa maassa fennialaisia rekrytoidaan myös väkivaltaisiin liikkeisiin, joilla on omat agendansa. Joskus tämä elämä tuntuu helpommalta vaihtoehdolta kuin jatkuva kamppailu toimeentulosta.”

Roolihahmot/perheet:

Ahât, Mahtisaaret, Franzenit ja Lehtiset

Pelin eteneminen:

1. jaetaan sukuihin
2. annetaan aikaa tutustua sukuun
3. esitellään toisille
4. kerrotaan pelin säännöt
5. aloitetaan peli

Pelin kulku:

1. aihe, mikä on tulossa yhteisön kokoukseen
2. aikaa miettiä suvun kesken, mitä suku päättää
3. suvulla aikaa vaikuttaa muihin sukuihin
4. kyläneuvoston kokous ja päätös

Kyläneuvoston kokouksen säännöt:

Enemmistö voittaa aina.

Enemmistö = 3 sukua samaa mieltä, tai **2** sukua valitsee vaihtoehdon **a**, 1 vaihtoehdon **b** ja 1 vaihtoehdon **c**.

Ajankäyttö + muutahuomioitavaa:

Tilanteen mukaan, enintään kaksi oppituntia. Myöhempien tuntien aiheita sidotaan soveltuvin osin opiskelijoiden 'sukujen' elämään lyhyinä motivointi-larppeina.